

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2009-2-171 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 09-57/1358-350
Karar Tarihi : 25.11.2009

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI (Başkan V.)
Üyeler : Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Hakan Suat ÖLMEZ, Esmâ GÜNDOĞDU

C. BAŞVURUDA

20 **BULUNAN** : -Tekhnelogos Yazılım Müh. Müş. ve Bilişim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Nuh Kuyusu Cad. Neşe Apt. No:94/4 Altunizade Üsküdar/İstanbul
- Doğalgaz Mühendis ve Müteahhitleri ve Üreticileri Derneği
Mevlana Mah. 836. Sok. No:25 G.O.Paşa/İstanbul
- PROJET Mühendislik Bilgisayar ve Bilişim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Altunizade Mh. Nuh Kuyusu Cad. No:102/7 Üsküdar/İstanbul

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILANLAR:

30 - İstanbul Gaz Dağıtım San. ve Tic. A.Ş.
Kazım Karabekir Cad. No:4 Alibeyköy/İstanbul
- PRİZMA Mekanik Montaj Mühendislik İnşaat San. Tic. A.Ş.
Saltak Mah. Saltak Cad. Zübeyde Hanım Apt. No:70/1 Denizli
- Başkent Doğalgaz A.Ş.
Toros Sk. No: 20 Sıhhiye/Ankara

40 **E. DOSYA KONUSU:** İstanbul Gaz Dağıtım San. ve Tic. A.Ş. (İGDAŞ)'nin, Tekhnelogos Yazılım Müh. Müş. ve Bilişim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Tekhnelogos) ile imzaladığı ve piyasaya girmek isteyen diğer firmalara da imzalatmak istediği ek protokolün firmalar arasında fiilen ayrımcılığa, rekabet koşullarının farklılaşmasına ve tek bir firma yaratılmasına yol açtığı; Başkent Doğalgaz A.Ş. (BAŞKENTGAZ)'nin sözleşme koşullarının doğalgaz yazılım firmaları arasındaki rekabeti bozduğu; PRİZMA Mekanik Montaj Mühendislik İnşaat San. Tic. A.Ş. (Prizma A.Ş.)'nin, İGDAŞ'ın da yönlendirmesi ile, düzenlediği kampanyalarla Tekhnelogos'u piyasa dışına itmeye çalıştığı ve İGDAŞ'ın sertifikalı tesisat firmalarını tek bir yazılım firması ile belirsiz şartları olan sözleşmelere mahkum ettiği ve rekabetin tesisini sağlamadığı iddiaları.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Kurum kayıtlarına 21.07.2009 tarih ve 5161 sayı ile giren ve Tekhnelogos tarafından gönderilen şikayet dilekçesinde özetle;

- 50 – İGDAŞ'ın, Tekhnelogos'la yaptığı ve piyasaya girmek isteyen diğer firmalara da imzalatmak istediği ek protokolün dijital sistemle kontrol edilen proje sayısının aylık kontrol edilen toplam proje sayısının %30'una ulaştığı noktadan itibaren %10, bu oranın %50-%70 aralığında olması halinde %20, %70-%80 aralığında olması halinde %30 ve son olarak %80'i geçtiği taktirde ise %35 oranında pay almasını öngören hükmünün Tekhnelogos'un belirli bir proje kontrol seviyesini aştığı için kazancının bir kısmını İGDAŞ'la paylaşmasının, fiyatı düşük belirlemesine engel olduğu, bu seviyeyi aşmayan rakip firmanın ise serbestçe fiyat belirleyebildiği ve bu durumun kendilerinin bu firmayla rekabet etmekte zorlanmasına neden olarak firmalar arasında fiilen ayrımcılığa, rekabet koşullarının farklılaşmasına ve tek bir firma yaratılmasına yol açtığı,
- 60 – İGDAŞ'ın bu uygulamasının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (e) bendinde yer alan "münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması" anlamına geldiği ve ihlal oluşturduğu,

iddia edilmekte ve geçici tedbir kararı verilmesi talep edilmektedir.

Kurum kayıtlarına 27.07.2009 tarih, 5305 sayı ile intikal eden şikayet dilekçesinde yukarıda yer verilen iddialara ek olarak özetle;

- 70 – İGDAŞ ile Gasline ürününün sahibi olan rakip firma Prizma A.Ş.'nin birlikte hareket ederek Tekhnelogos'u devre dışı bırakmaya çalıştıkları, Prizma A.Ş.'nin bu suretle tek firma olacağı,
- İGDAŞ ile Prizma A.Ş.'nin birlikte hareket ederek, Tekhnelogos'un müşterilerine yönelik özel kampanyalar düzenlemesinin rekabete aykırı olduğu,
- Tarafsız bir kurum olması gereken İGDAŞ ile Prizma A.Ş. arasında Tekhnelogos'un müşterilerini Prizma A.Ş.'ye yönlendirme durumunun olduğu, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (e) bendinde yer alan "*Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi*"nin 4. madde ihlallerinden biri olarak sayıldığı,
- 80

ifade edilmekte ve geçici tedbir kararı verilmesi talep edilmektedir.

Kurum kayıtlarına 03.07.2009 tarih ve 5488 sayı ile giren Doğalgaz Mühendis ve Müteahhitleri ve Üreticileri Derneği tarafından gönderilen şikayet dilekçesinde ise, özetle; İGDAŞ'ın sertifikalı tesisat firmalarını tek bir yazılım firması ile belirsiz şartları olan sözleşmelere mahkum ettiği ve rekabetin tesisini sağlamadığı iddia edilmektedir.

Kurum kayıtlarına 03.07.2009 tarih ve 5489 sayı ile giren PROJET Müh. Bilgisayar ve Bilişim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Projet) tarafından gönderilen şikayet dilekçesinde özetle;

- 90 – 27.10.2008’de “ProjetCAD”ın “PRJ Onay Sistemi” ile veya mevcut DİPOS sistemi ile proje gönderimine imkan tanınması ve İstanbul’da faaliyete başlamalarına izin verilmesi için İGDAŞ’a başvuruda buldukları, fakat aradan çok uzun zaman geçmesine rağmen bu başvuruya olumlu yanıt alamadıkları,
- İGDAŞ tarafından daha önceki firmaların imzaladığı sözleşmeleri imzalamaları gerektiğinin belirtildiği ve bu sözleşme ve eklerinin kendilerine okutturulduğu, sözleşmelerde İGDAŞ’a orantısız olarak bir pay verilmesine ilişkin kayıtların yer alması nedeniyle anılan sözleşme ve eklerinin kendileri tarafından imzalanmadığı,
- 100 – Kendilerinin İGDAŞ’a kazançlarından pay vermemek için imzalamadıkları sözleşme ve eklerini Gasline firmasına imzalatan İGDAŞ’ın piyasada oluşan parayı Gasline ile paylaşmayı istediği,
- Bu eylemlerin 4054 sayılı Kanununun 4. maddesinin (e) bendi ve 6. maddesinin (a) ve (b) maddelerini ihlal eder nitelikte olduğu,
- İGDAŞ’ın piyasada hakim durumunu kötüye kullanarak, öncelikle Tekhnelogos’u saf dışı bıraktığı, daha sonrasında ise Gasline ile kendine kar sağlayacak bir anlaşma yaparak Gasline’i piyasada tek firma haline getirdiği ve Proje’in piyasaya sokulmak istenmediği

belirtilmektedir.

- 110 Kurum kayıtlarına 19.08.2009 tarih, 5489 sayı ile giren Tekhnelogos tarafından gönderilen şikayet dilekçesinde, özetle BAŞKENTGAZ ile sözleşme imzalamak için yaptığı görüşmelerde BAŞKENTGAZ’ın kendilerinin gelirlerinden belirli oranlarda pay almak istediğini belirttiği, BAŞKENTGAZ’ın doğalgaz yazılım firmalarına dayattığı pay talebinin proje gönderim piyasasında rekabeti bozucu bir unsur niteliğinde olduğu iddia edilmektedir.

- Önaraştırma sürecinde 25.09.2009 tarih, 6920 sayı ile Kurum kayıtlarına giren ve Proje tarafından gönderilen dilekçede Proje tarafından İGDAŞ hakkında daha önceden yapılan şikayetler yinelenmiş, İGDAŞ’ın doğal gaz dağıtım piyasasında Türkiye’nin yaklaşık olarak % 46’sına tekabül ettiği, İstanbul’da sektörde tek firma olarak Gasline firmasının kaldığı ve İGDAŞ tarafından kendilerinin piyasaya sokulmak istenmediği iddia edilmiştir.
- 120

- G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 21.07.2009 ve 20.08.2009 tarihleri arasında giren, tarih ve sayı numaraları yukarıda belirtilen şikayetler üzerine yapılan inceleme neticesinde hazırlanan 09.09.2009 tarih ve 2009-2-171/İİ-09-HSÖ sayılı İlk İnceleme Raporu 10.09.2009 tarih ve REK.0.06.00.00-110/354 sayılı Başkanlık Önergesi ile Rekabet Kurulu’nun 16.09.2009 tarih ve 09-42/1064-M sayılı toplantısında görüşülmüş ve İGDAŞ, Prizma A.Ş. ve BAŞKENTGAZ hakkında önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Yapılan inceleme sonucunda hazırlanan 20.11.2009 tarih ve 2009-2-171ÖA-09-HSÖ sayılı Önaraştırma Raporu 23.11.2009 tarih, REK.0.06.00.00-110/485 sayılı Başkanlık Önergesi ile 25.11.2009 tarih ve 09-57 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.
- 130

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; İGDAŞ, PRİZMA A.Ş. ve BAŞKENTGAZ hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı, İGDAŞ ile BAŞKENTGAZ'a birden fazla firma ile sözleşme imzalamaları halinde, sözleşme koşullarının firmalar arasındaki rekabeti hukuki veya fiili olarak kısıtlayacak etkiler doğurmayacak ve firmalar arasında ayrımcılık yaratmayacak şekilde düzenlenmesi gerektiğine yönelik Kurum görüşü gönderilmesinin uygun olacağı ifade edilmektedir.

140 I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında Öneri Yapılan Teşebbüsler

I.1.1. İGDAŞ

150 İGDAŞ 25 Aralık 1986 tarihinde İstanbul Kaynak Geliştirme ve İştirakler Dairesi'ne bağlı olarak; İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve bazı iştiraklerin katılımıyla, şehrin doğalgaz ihtiyacını karşılamaya yönelik çalışmaların yapılması ve yatırımlara başlanması amacıyla kurulmuştur. İstanbul'da doğalgazın sanayi ve şehir şebekelerinde kullanımının çalışmaları 1993 Mayıs ayından itibaren İGDAŞ bünyesinde gerçekleştirilmektedir. İGDAŞ şu an için EPDK'dan aldığı 17.02.2004 tarihinden itibaren 30 yıl süreli gaz dağıtım lisansı çerçevesinde TRAKYA Doğal Gaz Dağıtım A.Ş.'ye verilen ve Çatalca, Muratbey, Hadımköy bölgelerinden oluşan dağıtım bölgesi ile BAHÇEŞEHİR Gaz Dağıtım A.Ş.'ye verilen Bahçeşehir mücavir alan sınırları içerisindeki Bahçeşehir toplu konut alanı kapsamında kalan dağıtım bölgesi hariç olmak üzere, İstanbul Büyükşehir Belediyesi sınırlarını kapsayan bölgede gaz dağıtım faaliyetini sürdürmektedir.

I.1.2. BAŞKENTGAZ

160 BAŞKENTGAZ, Resmi Gazete'nin 26550 sayılı ve 12.06.2007 tarihli nüshasında yayımlanan 25.05.2007 tarih ve 5669 sayılı "Doğalgaz Piyasası Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" gereği kurulmuştur. Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 15.06.2007 tarih ve 1603-1604 sayılı kararları ile, EGO Genel Müdürlüğü'nde doğalgazın şehir içi dağıtımıyla ilgili tüm altyapı tesisleri, varlıklar, taşınır ve taşınmazlar, hak alacak ve borçlar, leh ve aleyhe açılmış olan davalar ile icra takipleri ve iş mevzuatına tabi personel 31.08.2007 tarihi itibarıyla BAŞKENTGAZ'a geçmiştir. BAŞKENTGAZ hâlihazırda EPDK'dan aldığı 31.08.2007 tarihinden itibaren 30 yıl süreli gaz dağıtım lisansı çerçevesinde 5216 sayılı Kanunla belirlenen Ankara Büyükşehir Belediyesi sınırlarını kapsayan bölgede gaz dağıtım hizmeti vermektedir.

I.1.3. Prizma A.Ş.

170 19 Şubat 2004 tarihinde Denizli'de faaliyet gösteren 83 makina mühendisinin bir araya gelerek Denizli'de kurmuş olduğu bir şirkettir¹. Doğal gaz tesisat hesap ve mimari çizim yazılımı GazlineCad'in dışında tekstil, araç ve servis takibi, enerji analizörleri ile sistem takibi alanlarında çeşitli mühendislik yazılımlarının üretimi, satışı ve pazarlanması alanlarında faaliyet göstermektedir.

¹ Prizma A.Ş. hakkındaki bilgilere, şirketin <http://www.prizmamekanik.org/> şeklindeki internet adresinden 18.11.2009 tarihi itibarıyla ulaşılmıştır.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

180 Dosya kapsamındaki iddialar, birbiriyle çeşitli açılardan ilişkili ikili bir pazar yapısını ortaya koymaktadır. İddialardan bir kısmı şikayet edilen taraflar olan doğal gaz dağıtım şirketleri İGDAŞ ve BAŞKENTGAZ'ın doğal gaz dağıtım faaliyetinden; diğer kısmı ise doğal gaz tesisat projelerinin çizimi ve web üzerinden gönderim ve onayı süreçlerinde geliştirilen, doğal gaz iç tesisatına özgü bir takım mühendislik bilgisi gerektiren ve doğal gaz piyasasında yaşanan mevzuat veya uygulama değişiklikleri neticesinde güncellenmesi gereken yazılım hizmetlerinden kaynaklanmaktadır.

Bu çerçevede, dosya kapsamındaki ilgili ürün pazarlarının “doğal gaz altyapı ve dağıtım pazarı” ve “doğal gaz iç tesisat projelerinin çizimi, dijital yoldan gönderimi ve onayına ilişkin yazılım hizmetleri” olarak tespit edilmiştir.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

190 Ülkemizde doğal gazın şehir içi dağıtım faaliyeti, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nun 4. maddesi uyarınca EPDK'dan lisans alınmasını gerektiren bir faaliyettir. Anılan Kanun maddesinin 4. fıkrasının (g) bendi uyarınca şehir içi doğal gaz dağıtım hizmeti, Kurum tarafından açılacak ihaleyi kazanan şirkete mahalli doğalgaz dağıtım şebekesinin mülkiyeti de dahil olmak üzere şehrin gelişmişlik düzeyi, tüketim kapasitesi ve kullanıcı sayısı gibi hususlar dikkate alınarak Kurum tarafından belirlenecek lisans süresi için verilir. Bu bağlamda İGDAŞ, Çatalca, Muratbey, Hadımköy bölgeleri ve Bahçeşehir dışında İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve BAŞKENTGAZ da Ankara Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde faaliyet gösterdiğinden “doğal gaz altyapı ve dağıtım pazarı” açısından ilgili coğrafi pazarlar sırasıyla “İstanbul” ve “Ankara” olarak tespit edilmiştir.

200 Yazılım firmaları açısından ise tüm Türkiye'ye satış ve pazarlama yapılabilmesi ve ülke genelinde rekabet koşullarının homojen bir yapı sergilediği göz önünde bulundurularak, “doğal gaz iç tesisat projelerinin çizimi, dijital yoldan gönderimi ve onayına ilişkin yazılım hizmetleri”ne ilişkin coğrafi pazar “Türkiye” olarak belirlenmiştir.

I.3. Öneri Sürecinde Şikayetler Kapsamında Raportörlerce Gerçekleştirilen Görüşmeler

15.09.2009 tarihinde, raportörler tarafından şikayet edilen taraf konumundaki İGDAŞ ile İGDAŞ Genel Müdürlük binasında yapılan görüşmede, teşebbüs yetkilisi İç Tesisat Müdürü Ahmet KILIÇ ve Şirket Avukatı Perihan ÖZDEMİR tarafından:

- 210 – Proje çizim ve dijital gönderim pazarını rekabete açmak istedikleri, ikinci bir firmayı pazara soktukları ve bir üçüncü firma olan İzmir ve Eskişehir'e hizmet sunan EsCAD ile sisteme girmeleri için görüştükleri, Ek Protokol'ün sisteme yeni giren firmalara da imzalatıldığı ve sistemin rekabete açılmasıyla firmaların yazılımı dahi bedava verdiği ve tüketicinin yani sertifikalı firmaların bundan yarar sağladığı,

- Piyasaya yeni giren firmadan %30'a ulaşıncaya kadar bedel alınmaması hususunun aslında yeni bir sistemi kuran Tekhnelogos'tan yaptığı yatırımın karşılığını alması için İGDAŞ tarafından yapılan bir fedakarlık olarak ortaya çıktığı ve şu an için ise aynı şekilde piyasaya yeni giren firmaların piyasada tutunması, gelir gider dengelerini oturtmaları için bu fedakarlığın onlar için de geçerli olduğu ve yeni imzalanan sözleşmelerde de aynı şekilde yer aldığı,
- Proje başına olacak şekilde belli bir birim bedel alınmasının piyasadaki pazar paylarına göre artan oranlarda bedel alınmasını öngören mevcut uygulamaya göre piyasayı daha rekabetçi hale getireceği şeklindeki önerileri değerlendirecekleri ve üst makamlara iletcekleri,
- Sistemlerinin Tekhnelogos ile ilgili olan kısmının, 17 Eylül'den itibaren Tekhnelogos tarafından aralarındaki sözleşmenin feshedilmesi nedeniyle kapatılacağı,
- Tekhnelogos açısından bakıldığında İGDAŞ'ın tekel olarak görünmesine imkan olmadığı, başka gaz dağıtım şirketlerinin de kendilerine alternatif oluşturduğu,
- Kendilerine Proje adında fakat aynı kişilerin kurduğu başka bir firma tarafından başvuruda bulunulduğu, henüz net bir karar verilmediği ve bu başvuru hakkında izlenmesi gereken sürecin izlendiği,
- Ek Protokol'ün Tekhnelogos tarafından kendilerine yöneltilen koşullardan oluştuğu ,Tekhnelogos'un bizzat kendisi tarafından önerildiği,
- Üç tane bölge müdürlüklerinin olduğu, elden teslimlerin daha önceden sekiz tane şeflikte yapıldığı, ancak dijital onayın artması ve dijital için bir günde onayı öngördüğümüz için elden teslimlerin iki bölgede konuşlandırıldığı ve böylece dijital ile elden teslimlerin dengelendiği, İGDAŞ'ın zaten EPDK Yönetmeliğine göre 10 gün içinde elden teslimlerde de onay başvurusunu sonuçlandırmak zorunda olduğu, elden teslimler için oldukça esnek bir yapılanmaya gidebildikleri, elden teslimlerin artması halinde İGDAŞ'ın bu talepleri karşılayacak yapılanmaya ve insan kaynağına sahip olduğu

ifade edilmiştir.

Şikayetçi taraf Tekhnelogos ile 22.10.2009 tarihinde şirket merkezinde raportörlerce görüşülmüştür. Görüşmede, teşebbüs yetkilisi ve ortaklarından Selami ÇALIŞKAN tarafından;

- İGDAŞ ile olan sözleşmelerinin feshedilmiş durumda olduğu, söz konusu sözleşmede haklı feshi öngören bir hükmün yer aldığı ve firmalarının buna dayanarak İGDAŞ'a feshi ihbarda bulunduğu,
- Sözleşmeyi feshederken, sözleşmeye göre haklı fesih halinde dahi DİPOS sisteminin İGDAŞ tarafından kapatılmayacağını, fakat DİPOS ürününden artık para almayacaklarını öngördükleri,
- Ancak, İGDAŞ'ın sistemini sadece DİPOS'a kapatmakla kalmadığı, dijital sisteme gönderilen ve ZetaCAD'le zpd formatında çizilen projelerin de kabul edilmeyeceğini duyurduğu,
- Müşterileri nezdinde sistemin kapanmasına sebep olan taraf olarak lanse edildikleri, oysaki sözleşmeye göre İGDAŞ'ın sözleşme feshedilse dahi sistemi açık tutması gerektiği,

- 260
- İGDAŞ ile olan sözleşmelerine ait ek protokolü imzaladıklarında pazar paylarının, %30 civarında olduğu, o zamanki şartlar altında pazarda tek firma olarak Tekhnelogos'un yer aldığı,
  - İGDAŞ'ın ek protokolle elde ettiği kazanca ilişkin şartları ve oranları piyasada ileride yaşanacak gelişmeleri dikkate almadan koyduğu, sisteme sağladığı teknik destek karşılığı aldığını ileri sürdüğü web gönderim bedeli payını, söz konusu ek protokolün ilgili hükmü uyarınca piyasaya %30'un üzerinde² pazar payı olan dört firma olsa İGDAŞ'ın alamayacağını açık olduğu,
  - Bu durumun İGDAŞ'ın herhangi bir hizmet sunmadığı halde bu payı istediğinin ve kendisine bu payı verecek şirketlerle anlaşmasının işareti olduğu, dolayısıyla İGDAŞ'ın herhangi bir maliyetinin söz konusu olmadığı, bundan sonra da maliyet üzerinden bir pay istememesi gerektiği,
  - 270 - Ayrıca İGDAŞ gibi bir kamu kurumunun böyle bir pay alabilmesinin önü açılması halinde bu payın herkesten alınsa dahi, bir kamu alacağına, kamu payına dönüşeceği,
  - İGDAŞ'a bağlı sertifikalı firmalara ürün satılması karşılığında İGDAŞ'a bir pay verilmesine ahlaki ve toplumsal sebeplerle de dahil olmak üzere karşı çıktıkları,
  - Dijital sistemin İGDAŞ'ın yararına bir sistem olduğu, DİPOS sistemi kurulmadan önce İGDAŞ tarafından proje onayı için 32 mühendis çalıştırıldığı, bu rakamın DİPOS'tan sonra 4'e indiği,
  - 280 - Ayrıca İGDAŞ ile olan sözleşmelerine göre Tekhnelogos'un web gönderim bedelini düşürme hakkının olduğu, nitekim sözleşmede bu bedelin indirilmeyeceğine ilişkin bir hükmün yer almadığı, rekabet edebilmek için maliyet analizi yaparak ürün bedelini indirmelerinin sözleşmeye aykırı olmadığı, İGDAŞ'ın ise bu davranışı sözleşmeyi dolanmak olarak yorumlamasının haksız olduğu,
  - Şu an Proje şirketleri ile bir anlaşmalarının bulunduğu, bu anlaşmaya göre, onlara şu an teknik destek ve know-how sağladıkları ve teknolojilerini sattıkları, bu teknolojiye Proje'nin katma değer eklemesi ve geliştirmesinin dışında söz konusu anlaşmada, eğer Proje, İGDAŞ veya başka bir gaz dağıtım şirketi ile dijital proje gönderim sistemi kurma ve hizmet sunmaya
  - 290 ilişkin bir anlaşma yapabilirse, Tekhnelogos'a bundan belli bir pay vereceğinin öngörülmekte olduğu

belirtilmiştir.

Raportörler tarafından, şikayetçi Doğalgaz Mühendis ve Müteahhitleri ve Üreticileri Derneği ile 23.10.2009 tarihinde dernek merkezinde gerçekleştirilen görüşmede, Derneğin Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Celal EROĞLU ve Başkanı Ramazan ERGÜN tarafından raportörlere;

- 2009 Mart ayında kurulmuş ve tüm ülke çapında üye kabul eden bir dernek oldukları, dernek üyeliğine kabul için şartlarının çok sıkı tutulmadığı, bu bağlamda her sertifikalı firmayı üye kabul edebildikleri, Türkiye'de kendileri gibi
- 300 ülke genelinde üye kabul edebilecek bir dernek mevcut olmadığından sektörün

² Buradaki "%30'un üzerinde" şeklindeki ifadenin sehven verildiği, Ek Protokol'ün ilgili hükmü dikkate alındığında, kastedilenin pazar paylarının %30'un altında olan 4 firmanın mevcut bulunduğu bir örnek durum olduğu anlaşılmaktadır.

tamamını temsil ettikleri, İstanbul'da halihazırda 800 civarında olan sertifikalı doğal gaz tesisat firmasından 260 tanesinin derneklerine üye olduğu,

- Sektördeki sorunlara bakıldığında, sorunların herhangi bir kurumdan kaynaklanmadığı, İGDAŞ ile dijital proje gönderim hizmetini sunan yazılım firması olan Tekhnelogos arasında 2007'de bir sözleşme imzalandığı, bu sözleşme sonucu dijital gönderim hizmeti imkanını seçen ve bu ürünü alan tesisat firmalarının 2 gün gibi kısa bir süre içerisinde proje onayı alarak, hem bürokrasi hem de zaman ve işgücü açısından maliyet avantajları elde ettiği, kısa süre içerisinde İstanbul'da 800'e yakın tesisat firmasının Tekhnelogos'un bu ürününü satın almış duruma geldiği,

310

- Tekhnelogos, ürünü satın alan tesisat firmalarından bakım bedeli olarak 150 TL istediğini, bu bedeli sektörde bazı firmaların ödediğini, bazılarının ise ödemediğini, halbuki bakım ve güncelleme bedeline ilişkin olarak tesisat firmalarının Tekhnelogos'un ürününü satın almalarının öncesinde hiçbir şekilde bilgilendirilmemiş oldukları, İGDAŞ ile bu konu hakkında görüştüklerinde İGDAŞ yetkililerinin konu hakkında söz sahibi olmadığını ifade ettikleri,

320

- İstanbul pazarına İGDAŞ ile sözleşme imzalayan Tekhnelogos'un rakibi olan Gazline'in girmiş olduğu, rekabetten elde edilebilecek avantajlar dolayısıyla bu olayı çok olumlu karşıladıkları, ancak kısa bir süre sonra Tekhnelogos firmasının, İGDAŞ ile olan sözleşmesini feshettiği, tesisat firmalarının, daha önceden satın aldıkları ZetaCAD programını kullanamamaktan dolayı bazı zararlarının doğduğu, İstanbul'daki tesisat firmalarından bazılarının söz konusu şirketin sistemi içerisinde kontrollerinin kaldığı ve ellerinde dijital gönderimde kullanamadıkları halen taksitlerini ödedikleri bir ürünün bulunduğu,

330

- İGDAŞ'ın yazılım firmaları ile yaptıkları sözleşmelerde tesisat firmalarını da koruyabilecek hükümler koyarak, tesisat firmalarını tek bir yazılım firmasının tek taraflı uygulamalarına maruz bırakmaması gerektiğini düşündükleri,

- Dağıtım firmaları ile yazılım firmaları arasındaki sözleşmelerin müzakere sürecinde tesisat firmalarının hiçbir bilgileri olmamasına rağmen, bu sözleşmelerdeki hükümlerden etkilenmekte oldukları ve herhangi bir uyuşmazlık durumunda oluşacak zararlar ve sorunlar mevcut olduğunda tesisat firmalarının karşılarında muhatap bulmakta zorlandıkları,

340

- Şu an için İGDAŞ'ın dijital sistemine ZetaCAD ile proje gönderilemiyorsa da elden teslimlerde proje onaylama sürecinde sorun yaşanmadığı, ancak İGDAŞ'ın sözleşmeyi imzalarken tesisat firmalarının sözleşmede taraf olarak yer almamasını göz önünde tutarak, bir anlamda sektörün ve tesisat firmalarının temsilcisi olarak onları koruyucu ve bazı noktalarda garanti sağlayıcı hükümler koydurması gerektiği fikrinde oldukları,

- Elden teslimlerde daha önceden İGDAŞ'ın sekiz bölgede onay merkezinin bulunduğu, fakat mevcut durum itibarıyla Ümraniye ve Sultangazi olmak üzere sadece iki onay merkezinin bulunmasının İstanbul gibi büyük bir şehrin farklı yerlerinde faaliyet gösteren tesisat firmaları için proje teslimini son derece külfetli hale getirdiği,

- Dijital web gönderim hizmeti sisteminde genel olarak, yazılım firmalarının, ürünün satın alınmasından sonraki işlemler bakımından tesisat firmaları ile doğal gaz dağıtım firmaları arasındaki proje gönderim ve onay sürecinden çıkmasını sağlayacak düzenlemelerin yapılmasının bu sorunları çözebileceği

350 kanaatinde oldukları, bu sorunların toptan çözümü için sektörel düzenleyici EPDK'nın da inisiyatif almasının zorunlu olduğu düşüncesini taşıdıkları

ifade edilmiştir.

Şikayet edilen taraf konumundaki İGDAŞ ile 23.10.2009 tarihinde İGDAŞ Genel Müdürlük binasında raportörler tarafından gerçekleştirilen görüşmede, teşebbüs yetkilisi İç Tesisat Müdürü Ahmet KILIÇ ve Şirket Avukatı Süleyman ARSLAN tarafından ;

- 360 – 2007-2009 yılları arasında İstanbul'daki dijital doğal gaz projesi gönderim pazarında tek yazılım firması olarak Tekhnelogos'un bulunduğu, 2009 Mart ayında Gazline firması ile anlaşma yapmaları üzerine, yaklaşık altı buçuk ay kadar iki firmanın pazarda yer aldığı bir sürecin yaşandığı, 17 Eylül 2009 sonrası için Gazline firmasının bu sektörde faaliyet gösteren tek firma olduğu,
- Gazline firması ile İGDAŞ arasında imzalanan sözleşmelerin koşullarının, daha evvelden Tekhnelogos'la imzalanmış olan sözleşmenin ve Ek Protokol'ün koşullarının aynısı olduğu, koşulların aynı olmasının Tekhnelogos ile daha önceden imzalanmış olan sözleşmenin gereği olduğu, Tekhnelogos'un kendileriyle imzalamış olduğu sözleşmeye böyle bir hüküm koydurmakla sonradan sözleşme imzalayacak rakiplerinin kendisinden daha avantajlı konuma getirecek sözleşmeleri engellemek istediği, dolayısıyla Tekhnelogos'un ayrımcılık iddiasının yerinde olmadığı,
- 370 – Her iki firmanın da pazarda birlikte bulunduğu dönemlerin sonuna doğru, dijital proje gönderim pazarında bir artış yaşandığı, Tekhnelogos'un da onaylanan proje sayısının yükseldiği ve Prizma'nın yaklaşık yedi ayda ancak %1 pazar payına ulaşabildiğinin görüldüğü, Tekhnelogos'un rekabet gücünü kaybettiği iddiasının bu bakımdan gerçekçi olmadığı,
- İGDAŞ'ın bir özel hukuk tüzel kişisi olup, yazılım firmaları ile yaptığı söz konusu sözleşmelerin Kamu İhale Kanunu kapsamında olmadığı, esasen başlangıçta da İGDAŞ'ın Tekhnelogos firması ile sözleşme yapmak gibi bir zorunluluğunun bu açıdan söz konusu olmadığı, ancak önerilen sistem bir takım etkinlikler sağladığı için bu teklifin İGDAŞ tarafından kabul edildiği,
- 380 – Tekhnelogos ile yapılan sözleşme müzakereleri sırasında, Tekhnelogos'un sunmuş olduğu sözleşme metninde, sözleşmenin imzalanması halinde Tekhnelogos'un, İGDAŞ'ın hakim durumunu kullanarak elde edeceği bazı avantajları dengelemek amaçlı olarak İGDAŞ'ın teklifleri sonucunda bir takım değişiklikler yapıldığı, bu kapsamda başka yazılım firmalarının da sisteme dahil edilebileceğine ilişkin bir hükmün sözleşmeye konulduğu,
- Tekhnelogos'un İGDAŞ aracılığıyla oluşturulan bir anlamda tekel konumunun istismar edilmemesi için, sözleşmede İGDAŞ'ın teklifleri sonucu web gönderim ve bakım bedeline ilişkin belli bir üst limit konulmasının öngörüldüğü, diğer yandan Tekhnelogos tarafından Tekhnelogos'un sertifikalı tesisat firmaları ile imzaladığı satış sözleşmelerine müdahale yetkilerinin olmadığı belirtilmiştir,
- 390 – Ayrıca İGDAŞ ile yazılım firmaları arasında imzalanan sözleşmelerde de İGDAŞ'ın herhangi bir neden göstermeden sözleşmeyi feshetme hakkının öngörüldüğüne ilişkin hükümlerin yer aldığı,
- Ek Protokol'ün İGDAŞ'ın söz konusu ürünü teşvik etmesi için Tekhnelogos'un kendisi tarafından teklif edildiği, nitekim bu hususun gönderdikleri ihtarnamede de belirtildiği,

- 400
- Tekhnelogos'un Ek Protokol gereği ödenmesi gereken bedelleri ödememek için, aylık pazar payını düşürmek amaçlı Proje adında bir firma kurarak bu firma kanalıyla İGDAŞ'a başvurduğu, bunun Proje'nin ilk başvurusu olup, Proje'nin Tekhnelogos ile aynı ortaklarca kurulan firmalar olduğu gerekçesiyle reddedildiği, ancak anılan firmaya yazılı bir red cevabı verilmediği, Proje'nin sermaye yapısını değiştirerek yaptığı ikinci başvurunun İGDAŞ tarafından değerlendirildiği ve Proje'e sözleşme koşullarının bildirildiği,
  - Tekhnelogos'un, İGDAŞ'a verilmesi öngörülen payı düşürme amaçlı olarak web gönderim bedelini düşürdüğü ve diğer hizmetlerinin bedelini yükselttiği, Tekhnelogos tarafından, söz konusu dengelemelerin, esas itibarıyla proje gönderimlerinde sigorta poliçelerinin zorunlu tutulması uygulamasını kaldırmasından kaynaklanan kaybını telafi etmek için yapıldığının düşünülmekte olduğu,
  - 410 – Diğer taraftan İGDAŞ tarafından, sertifikalı tesisat firmalarına, dijital sistemin zorunlu olmayacağına, bu sistemin İGDAŞ tarafından devamlı olarak sağlanması garantisinin söz konusu olmadığına, ileride yaşanacak gelişmelerin sistemin devamına veya kaldırılmasına karar verilebilme ihtimali olduğuna ilişkin yazılı olmayan bilgiler aktarıldığı,
  - İGDAŞ'ın Tekhnelogos firmasını piyasa dışına ittiği iddiasının doğru olmadığı, Tekhnelogos'un, sözleşmeyi, noter aracılığıyla gönderdiği ihtarname ile, İGDAŞ'ı Tekhnelogos tarafından oluşturulacak yeni şartlar ile çalışmaya zorlamak ve pazarda tek firma olarak kalmak için feshettiği, piyasadan bu şekilde kendisi çekilmiş bir firmanın piyasa dışına çıkarılmaya çalışıldığı
  - 420 iddiasının kabul edilemez olduğu, söz konusu firmanın piyasaya aralarında muvazaalı ilişkiler olan Proje firmasını sokmaya ve ayrıca Gazline firmasının piyasaya girmesini engellemeye çalıştığı,
  - Ek Protokol'e göre İGDAŞ'ın alması öngörülen web gönderim bedeli oranının, aylık oluşan pazar paylarına göre belirlenebilecek oranlar olduğu ve şu an Gazline ile olan sözleşmenin koşullarının da bu şekilde olduğu

belirtilmiştir.

Şikayet edilen taraf konumundaki BAŞKENTGAZ ile 12.11.2009 tarihinde BAŞKENTGAZ Genel Müdürlük binasında raportörlerce gerçekleştirilen görüşmede, teşebbüs yetkilisi Genel Müdür Yardımcısı Vekili Nuri ERCAN tarafından;

- 430
- BAŞKENTGAZ'ın halihazırda herhangi bir yazılım firması ile doğalgaz tesisatı projelerinin online gönderimi ve onaylanmasına ilişkin bir anlaşmasının mevcut olmadığı,
  - Şu an için proje teslimlerinde sadece manuel sistem yani elden teslimin kullanılmakta olduğu

ifade edilmiştir.

Prizma A.Ş.'nin İcradan Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi Güllü GÜRSOY ile 20.11.2009 tarihinde raportörlerce yapılan telefon görüşmesinde;

- 440
- 83 tane makine mühendisi tarafından Denizli'de kurulmuş bir şirket oldukları, çok ortaklı yapılarından dolayı da son derece şeffaf olmaya çalıştıkları, yaptıkları işler arasında sadece yazılım olmadığı,

- Denizli dışında Konya, Aksaray, Niğde, Nevşehir ve İstanbul'da anlaşmalarının olduğu, Çukurova bölgesinde de yeni başladıkları, çok az sayıda da Van ve Ordu'da kullanıcıları bulunduğu,
- İGDAŞ ile sözleşme görüşmelerinde ilk randevularını Temmuz 2008'de aldıklarını, sözleşme aşamasında kendilerine bir metin teklif edildiği, ayrıca Ek Protokol adı verilen bir metin daha sunulduğu, sözleşme ve Ek Protokol'ün hükümlerinin değiştirilmesini talep ettiklerinde, İGDAŞ tarafından bunun mümkün olmadığını, daha önce Tekhnelogos ile imzaladıkları sözleşme ve Protokol'ün bu şekilde olduğu ve rekabeti bozmamak, tüm firmalara eşit koşullar sunmak zorunda olduklarını ve kendilerine farklı hükümler uygulayamayacaklarını ifade ettikleri, sonuçta şikayet konusu Ek Protokol'ü imzalamak durumunda kaldıkları,
- Sözleşme ve Ek Protokol'ün 01.02.2009'da imzalandığı, sona erme tarihinin 02.01.2014 olarak belirlendiği,
- İGDAŞ ile olan sözleşmeleri 2009 Ocak'ta imzalanmasına rağmen, tanıtımlara Mart ayında ancak başlanılabildiği, o tarihlerde Tekhnelogos'un sözleşmesini feshettiğini bilmedikleri, kendilerine İGDAŞ tarafından bu konuyla ilgili bir bilgilendirme yapılmadığı, İGDAŞ'ın Temmuz ayında sertifikalı firmalara çektiği faksler neticesinde Tekhnelogos'un 11 Mart 2009'da sözleşmesini feshetmiş olduğunu öğrendikleri, o sıralarda İGDAŞ'ın da Tekhnelogos'un da yeni bir sözleşme müzakeresi içinde oldukları ve bu durumdan sertifikalı firmaların da Tekhnelogos tarafından ve İGDAŞ tarafından haberdar edildiği, ancak anlaşma sağlanamadığı, bunun üzerine kendilerine çok fazla telefon gelmeye başladığı, İGDAŞ ile birlikte Tekhnelogos'u piyasa dışına çıkarmaya çalışmak gibi bir davranışlarının söz konusu olamayacağı,
- Şirket merkezinin bulunduğu Denizli'de dahi ortaklarını kendi ürünlerini almaları için zorlamazken Tekhnelogos'a yönelik olarak şikayet edilen tarzda davranışlarda bulunmalarının düşünülmemeyeceği, Denizli'deki 150 firmadan sadece (....) tanesinin Prizma'nın ürününü kullanıyor olmasının da bu iddiayı desteklediği,
- Şikayet konusu kampanyanın yaklaşık bir aylık bir süreyi kapsadığı ve 1 Eylül 2009 da sona erdiği, şirketlerinin dayanışma amaçlı bir şirket olduğu, doğal gaz yazılımı ve dijital sistem yazılımı üretmeye başlamasının arkasında tekel konumunda olan Tekhnelogos'un bu konumundan ileri gelen güçle her istediğini yapmasının önüne geçmek düşüncesinin yattığı, kampanyada ürünün fiyatını iki farklı müşteri grubuna göre belirledikleri, şirket yönetimi olarak İstanbul'da Eylül ayı sonrasında tekel olacaklarını dikkate alarak fiyatları çok yüksek bir seviyeye çıkarabilme imkanları olduğunu düşündükleri, ancak fırsatçılık yapmak istemedikleri ve daha önceden Tekhnelogos'tan yaklaşık (....) TL'ye yazılım olarak dijital sisteme dahil olan meslektaşlarının mağdur olmamaları için ürünü program bedeli almadan, ancak istedikleri zaman kullanabilecekleri 34 proje gönderim bedeli olan (....) TL karşılığında alabilmelerinin sağlandığı, dijital sistemi kullanmak için hiç ürün almamış firmalar için program bedelinin ise (....) TL olarak belirlendiği,
- İstanbul'da kampanyadan önce (....) adet kullanıcıları varken, şu an bu sayının (....)'e yükseldiği, kampanya sonrası yaklaşık (....)-(....) kullanıcı kazandıkları, dolayısıyla kampanyadan yararlanan (....) civarında sertifikalı firma olduğu, bunların içinden dijital sisteme daha önce geçmemiş olan en fazla (....) tane firma olduğunu düşündükleri, sonuç olarak (....) kadar firmanın

- 490 daha önce Tekhnelogos'un ürününü kullanırken şu an kendi ürünlerine geçmiş durumda olduğu,
- Web gönderim bedeli olarak Tekhnelogos'un tersine kontör bazlı çalışmadıkları, bu bedeli şu an KDV dahil (....) TL olarak belirledikleri, Tekhnelogos'un ise poliçe bedeli, tapu evrak bedeli vs. gibi ayrı ayrı işlemleri için kontör bazlı çalıştığını ve Tekhnelogos ile çalışan firmaların aslında neyi ne kadar ödediklerine dair bir hesaplama dahi yapamadıkları,
  - Ürün fiyatının şu an (....) TL olduğu, Fakat %(....) indirimle (....) TL'den satıldığı,
  - İstanbul'da aktif olarak çalışan en fazla 1000 tane sertifikalı firma olduğunu düşündükleri, İGDAŞ'ın sözleşme görüşmeleri sırasında kendilerine 1300 olarak belirttikleri firma sayısının güncel durumu yansıtmadığı, birçok firmanın kapandığını gözlemledikleri
- 500

ifade edilmiştir.

I.4. Dosya Kapsamındaki İddialara İlişkin Tespitler

I.4.1. İGDAŞ ile Tekhnelogos Arasındaki Doğal Gaz İç Tesisat Projelerine Yönelik Dijital Proje Onay Sözleşmesi ve Ek Protokol

İGDAŞ ile Tekhnelogos arasında 31.01.2007 tarihinde imzalanan sözleşmenin amacı sertifikalı firmalar (İGDAŞ'ın Doğal Gaz Piyasası Kanunu Sertifika Yönetmeliği'ne göre iç tesisat faaliyet alanlarında sertifika verdiği firmalar) tarafından ZetaCAD yazılımı ile telif edilen dijital projelerin dağıtım lisansı sınırları içerisinde İGDAŞ tarafından dijital olarak onaylanabilmesi için gerekli altyapının Tekhnelogos tarafından sağlanması ve bu çerçevede sistemin devamlılığı için karşılıklı olarak teknik, idari, ticari ve hukuki yükümlülükler açıklık getirmek olarak belirlenmiştir. Öte yandan anılan Sözleşme'nin II. maddesinin son fıkrasında tarafların ihtiyaç halinde bu sözleşmeye ek protokoller düzenleyebileceği ve yine V.C maddesinde İGDAŞ'ın e-imza, on-line sigorta gibi dijital sistemin tekemmül etmesi için başlatılan bütün süreçlerde Tekhnelogos'a teknik destek vereceği, bu teknik desteğin kapsamının da ayrıca düzenlenecek ek bir protokolle belirleneceği öngörülmektedir.

510

Bu çerçevede Tekhnelogos tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 21.07.2009 tarih, 5161 sayı ile giren dilekçenin konusunu oluşturan İGDAŞ ile aralarında imzalanmış olan 31.07.2009 tarihli sözleşmeye ek olarak hazırlanan, herhangi bir tarih içermeyen ve kendilerine dayatılarak imzalandığını belirttikleri "Ek Protokol"ün, sözleşmede öngörülen hususlar arasında yer aldığı saptanmıştır. Öte yandan İGDAŞ ile yapılan görüşmelerde anılan protokolün Tekhnelogos tarafından teklif edildiği ifade edilmiş ve 05.11.2009 tarih ve 7933 sayı ile Kurum kayıtlarına giren ve İGDAŞ tarafından gönderilen evraklardan birinde bu iddiayı desteklemek üzere gönderilmiş bir belge tespit edilmiştir. Tekhnelogos tarafından İGDAŞ'a fakslanan ve Tekhnelogos'un Genel Müdürü Selami ÇALIŞKAN'ın imzasını taşıyan söz konusu belgede Ek Protokol'den "**.....Bu nedenle Tekhnelogos, İGDAŞ'ın talebi olmadığı halde sistemin başlangıç ve kurulum sürecinin sağlıklı işleyebilmesi için geçici bir çözüm olarak teklif ettiği Ek Protokol'den...**" şeklinde söz edilmektedir. Dolayısıyla Tekhnelogos'un Ek Protokol'ün İGDAŞ tarafından kendilerine dayatıldığı iddiasının doğru olmadığı anlaşılmaktadır.

520

530

Ek Protokol'ün şikayet konusu olan hükmü;

“...İGDAŞ, kendi ABYS (Abone Yönetim Sistemi) ve İGDAŞ DİPOS sisteminin entegrasyonu, internet altyapısını kullandırması ve İGDAŞ İç Tesisat Teknik esasları uyum sürecinde TEKHNELOGOS'a verilecek teknik destek karşılığında, web modülü aracılığıyla gönderim hizmet bedelinden, aşağıda belirtilen şartlarda pay alacaktır:

540 1- Dijital sistemle kontrol edilen proje sayısı, aylık kontrol edilen toplam proje sayısının %30'una ulaştığı noktadan itibaren proje başına alınan Web Gönderim Bedelinin %10'u,

2- Dijital sistemle kontrol edilen proje sayısı, aylık kontrol edilen toplam proje sayısının %50'sine ulaştığı noktadan itibaren proje başına alınan Web Gönderim Bedelinin %20'si,

3- Dijital sistemle kontrol edilen proje sayısı, aylık kontrol edilen toplam proje sayısının %70'ine ulaştığı noktadan itibaren ise bu oran %30'a yükseltilecektir.

4- Dijital sistemle kontrol edilen proje sayısı, aylık kontrol edilen toplam proje sayısının %80'ini aştığı noktadan itibaren ise bu oran %35'e yükseltilecektir.”

550 şeklindedir.

I.4.2. Ek Protokolün Firmalar Arasında Fiilen Ayrımcılığa, Rekabet Koşullarının Farklılaşmasına ve Tek Bir Firma Yaratılmasına Yol Açtığı İddiası

Tekhnelogos yukarıda belirtilen dilekçesinde, “Ek Protokol”ün, ZetaCAD Web Modülü üzerinden kontrol edilen proje sayısının aylık toplam kontrol edilen proje sayısına olan oranının belli bir seviyeyi (%....) aşması halinde, bu orana göre değişerek artan dilimler halinde DİPOS sistemi üzerinden gönderilen projelerin bedellerinin belli bir yüzdesi oranında İGDAŞ'ın pay almasını öngören hükmünün online doğalgaz proje gönderimi pazarındaki rekabet koşullarını bozduğu iddiasında bulunmuştur. Şöyle ki, anılan hükme göre firmalarının, halihazırda (....) TL olarak belirledikleri ifade edilen online proje gönderim bedelinin mevcut durumda, firmaları tarafından aylık kontrol edilen online proje sayısı aylık toplam kontrol edilen proje sayısının %(....)'ini aştığı için %(....)'ini İGDAŞ'a “**Dijital Onay ve Web Omurgası Bağlantı Bedeli**” adı altında ödemek durumunda olmasına rağmen, yaklaşık bir ay gibi kısa bir sürede piyasanın %(....)'una hizmet sunan Prizma A.Ş.'nin ise henüz belirlenmiş eşiği aşmamasının verdiği destekle proje gönderim bedelini (....) TL olarak belirleyerek fiyat kırdığı ifade edilmiştir. Anılan bedellerin haksız olarak kazanca katılım niteliği taşıdığı ve uzunca bir süre diğer firmadan alınmayacak olması gerekçesiyle, Tekhnelogos tarafından çekilen 11.03.2009 tarih ve 2812 sayılı ihtarname ile İGDAŞ ile aralarındaki 31.01.2007 tarihli, “İGDAŞ-Tekhnelogos Dijital Proje Onay (İGDAŞ DİPOS) Sözleşmesi” feshedilmiş olup 16 Eylül 2009 tarihi itibarıyla da anılan sözleşmenin tamamen sona ereceği belirtilmiştir.

570

İGDAŞ ile 23.10.2009 tarihinde yapılan görüşme sonucunda, İstanbul'da 16 Eylül 2009 tarihinden önce doğalgaz tesisat projelerinin İGDAŞ'a online gönderimi

pazarında faaliyet gösteren Tekhnelogos ve Prizma A.Ş. olarak iki firma bulunmakta iken 16 Eylül 2009 tarihi itibarıyla ise sadece Prizma A.Ş.'nin bu alanda hizmet verdiği anlaşılmaktadır.

580 Yine Tekhnelogos tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 27.07.2009 tarih, 5305 sayı ve 28.07.2009 tarih, 5362 sayı ile giren şikayet dilekçelerinde ise "İGDAŞ'ın 21.07.2009 tarihinde sertifikalı firmalara hitaben yayınladığı e-bültende, sistemin 15 Ağustos 2009 tarihinden itibaren Tekhnelogos'un ürünü olan DİPOS'a Tekhnelogos kanalıyla gönderilen projelere kapatılacağı şeklindeki duyurusuyla, sözleşmenin sona erecek olduğu 16 Eylül 2009'un bir ay öncesinden sistemi haksız yere kapatacağının ilan edildiği" ifade edilmişse de, anılan bültene bakıldığında duyurunun 16 Ağustos 2009 şeklinde sehven yazıldığı ve 29.07.2009 tarihli e- bültende anılan yanlışlığın 16 Eylül 2009 şeklinde düzeltildiği görülmektedir. Dolayısıyla Tekhnelogos'un bu konudaki iddiasının yerinde olduğu, fakat İGDAŞ'ın belirtilen davranışı kasten yapmadığı, sonraki günde bu yanlışını düzelttiği görülmektedir.

590 Ayrıca Tekhnelogos, 21.07.2009 tarih, 5161 sayılı dilekçesinde Prizma A.Ş.'nin proje gönderim bedelini (....) TL olarak belirlediğini ifade etmektedir. Bu bedelin hangi tarih itibarıyla geçerli olduğuna ilişkin herhangi bir ifade Tekhnelogos'un beyanlarında yer almamakla birlikte, 27.07.2009 tarih, 5305 sayılı ve 28.07.2009 tarih, 5362 sayılı dilekçelerinin ekinde sunulan Prizma A.Ş.'nin sertifikalı firmalara gönderdiği ve GaslineCAD programının 1 Eylül 2009'a kadar sürecek olan kampanya satış koşullarını içeren yazıda, proje gönderim bedelinin KDV dahil (....) TL olduğu belirtilmektedir. Bu husus Prizma A.Ş. yetkilisi ile yapılan görüşmede de teyit edilmiştir ve halihazırda da bu fiyat kullanılmaktadır. İGDAŞ tarafından gönderilen belgelerde ise iki firmanın dijital sistemde birlikte yer aldığı Mart-16 Eylül döneminde Tekhnelogos'un web gönderim bedelinin (....) TL, Prizma A.Ş.'nin ise (....) TL olduğu belirtilmektedir.

600 **I.4.3. Prizma A.Ş.'nin, İGDAŞ'ın da Yönlendirmesi İle Tekhnelogos'un Halihazırdaki Müşterilerine Yönelik Düzenlediği Kampanyalarla Tekhnelogos'u Piyasa Dışına İtmeye Çalıştığı İddiası**

610 Tekhnelogos tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 27.07.2009 tarih, 5305 sayı ve 28.07.2009 tarih, 5362 sayı ile giren şikayet dilekçelerinin konusunu ise, İGDAŞ'ın yayınladığı 21.07.2009 tarihli ve 2009/21 sayılı e- bültenle Tekhnelogos kanalı ile yapılacak proje gönderimlerine kapatılacağı belirtilen DİPOS sistemine Prizma A.Ş.'nin ürünü olan Gasline ile yapılan gönderimlerin kabul edileceğinin ilan edilerek Tekhnelogos'un müşterilerinin Prizma A.Ş.'ye yönlendirildiği ve Prizma A.Ş.'nin DİPOS'u kullanan (Tekhnelogos'un müşterisi olan) sertifikalı firmalara yönelik özel kampanya yapmasının rekabete aykırı olduğu iddiaları oluşturmaktadır. Ayrıca Tekhnelogos'tan yazılım ve teknoloji satın alan Projet firmasına da İGDAŞ tarafından izin verilmemiş olmasının, coğrafi pazarda tek firma olarak Prizma A.Ş.'nin kalması amacını taşıdığı ileri sürülmektedir.

27.07.2009 tarih, 5305 sayılı ve 28.07.2009 tarih, 5362 sayılı dilekçelerinin ekinde sunulan Prizma A.Ş.'nin sertifikalı firmalara gönderdiği yazıya göre söz konusu kampanyanın şartları aşağıdaki gibidir:

- Satış fiyatı (....) TL(KDV dahil) değerinde olan GaslineCAD programını dijital onay sistemi içinde olan firmalara bedelsiz verilecektir.

620 - Ancak firmalar programa, diledikleri zaman kullanabilecekleri proje gönderim bedeli olarak (....) TL'yi hesaba yatırdıkları takdirde sahip olabileceklerdir. Bir proje gönderimi bedeli KDV dahil (....)TL olup, (....) TL ile (....) proje gönderimi yapılabilmektedir.

- Daha önce dijital sistem içinde yer almayan firmalara GaslineCAD programı KDV dahil (....) TL'ye satılacaktır.

- Bu kampanya 1 Eylül 2009 tarihinde sona erecektir.

İlgili kampanya hakkında sektörde yapılan araştırmada, kampanyanın belirtilen sona erme tarihinde sonlandırıldığı ve artık yazılım ürününün söz konusu kampanyada belirtilen fiyatlardan satılmıyor olduğu tespit edilmiştir.

630 Öte yandan piyasaya giriş için kampanya yapılması ve bedelsiz ürün verilmesi, hakim durumda olmayan bir teşebbüs söz konusu olduğunda rekabet ihlali olarak görülmemektedir.

I.4.4. İGDAŞ'ın Sertifikalı Tesisat Firmalarını Tek Bir Yazılım Firmasına ve Belirsiz Şartları Olan Sözleşmelere Mahkum Ettiği ve Rekabetin Tesisini Sağlamadığı İddiası

640 Doğalgaz Mühendis ve Müteahhitleri ve Üreticileri Derneği tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 03.07.2009 tarih ve 5488 sayı ile giren şikayet dilekçesinin konusunu ise İGDAŞ'ın yazılım firmaları ile imzaladığı sözleşmelerle, sertifikalı tesisat firmalarını, online proje gönderim ve onay konusunda önce Tekhnelogos, 16 Eylül'den sonra ise Prizma A.Ş. olmak üzere, tek bir yazılım firmasına ve belirsiz şartları olan sözleşmelere mahkum ettiği ve rekabetin tesis edildiği bir ortamı oluşturmadığı iddiası oluşturmaktadır. Ayrıca mevcut durumda elden proje gönderim bölgelerinin İGDAŞ tarafından 8'den 2'ye düşürülmesinin 16 Eylül'den sonraki süreç için Gasline ürününü almayan sertifikalı firmaları zor bir duruma düşüreceği belirtilmektedir.

650 Bu konu hakkında İGDAŞ ile yapılan görüşmede İGDAŞ'ın sertifikalı firmaları tek bir yazılım firmasına mahkum etmek gibi bir amacının asla söz konusu olamayacağı, aksine sertifikalı firmaların seçeneklerini kısıtlayan tekliflere her zaman için karşı çıktığı, kendilerine gelen sözleşme tekliflerinde bu konuya ve 4054 sayılı Kanun da dahil olmak üzere mevzuata uygunluk için gayret gösterildiği ifade edilmiştir. Bu bağlamda sertifikalı firmalardan alınacak ücretin üst limitinin sözleşmelerde yer aldığı ifade edilmiş, elden teslimlerin kaldırılmamış olduğu, sistemin zorunlu bir sistem olmayacağı ve başka yazılım firmaları ile de benzer sözleşmeler yapılabileceği şeklindeki hükümlerin sözleşmelere dercedildiği görülmüştür. Bu ifadeleri destekler nitelikte, İGDAŞ tarafından gönderilen belgelerde de, sadece ZetaCAD web modülü üzerinden dijital proje onayının öngörülmemesi ve CD, e-mail gibi başka yollarla İGDAŞ'a dijital proje onaylatma gibi seçeneklerin kısıtlanmaması için İGDAŞ'ın Hukuk Müşavirliğince verilen görüşlerde, Tekhnelogos tarafından teklif edilen sözleşme metninde değişikliklere gidilmesi gerektiğinin altı çizilmiş ve bu çerçevede

anılan metindeki bazı kavramların değiştirilerek imza altına alındığı tespit edilmiştir. Ayrıca, Tekhnelogos tarafından teklif edilen sözleşme metni hakkında İGDAŞ'ın rekabetçi kaygılar taşıdığı yine şirkete verilen hukuki mütalaada "...Tekhnelogos firmasının hazırladığı sözleşme tasarısı bir bütün olarak incelendiğinde Rekabetin Korunması Hakkında Kanun açısından sakıncalar taşıdığı kanaati hasıl olmuştur. Sözleşme bu haliyle, İGDAŞ'ın hakim durumunu kötüye kullandığı, daha da ötesi Tekhnelogos firmasının İGDAŞ vesilesiyle hakim durum sağladığı ve bunu kötüye kullandığı iddialarını gündeme getirebilecektir. Dijital sistemin sadece web versiyon tasarım programını kullanan firmalar ile yürütülecek olması; Web omurgası üzerinde proje onay sisteminin sertifikalı firmalara Tekhnelogos firmasına ödeyeceği data iletimi ve güvenlik hizmetleri bedeli ve kira adı altında ücret mukabilinde kullandırılması; programı satın alan sertifikalı firmaların dahi ücretli web onay sistemini kullanmak zorunda bırakılması; kağıt çıktı projeleri dahi kabul ederken e-mail veya herhangi bir dijital nakil vasıtasıyla iletilen dijital projelerin kabul edilmemesi bu kaygıyı artıracak niteliktedir..." ifadeleri ile ortaya konulmuştur.

I.4.5. İGDAŞ'ın Piyasaya Girmeye Çalışan Proje'yi Engellediği İddiası

Proje tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 03.07.2009 tarih ve 5489 sayı ile giren şikayet dilekçesinin konusunu ise İGDAŞ'ın, daha önceki firmalarla yapmış olduğu sözleşmelerin ve online sistem üzerinden gönderilen projelerin bedellerinin belli bir yüzdesi oranında İGDAŞ'ın pay almasını öngören ek protokolün kendilerine de imzalatılmak istendiği, haksız bir katılım payını öngören ek protokolün kendilerince imzalanmasının mümkün olmadığına İGDAŞ'a bildirilmesi üzerine izin başvurularının geciktirildiği, İGDAŞ'ın herhangi bir yazılım firmasıyla sözleşme yapmak zorunda olmadığına ilişkin beyanlarının kendilerinin Teknelogos'la olan işbirliğinden dolayı sisteme kabul edilmeyeceklerinin bir işareti olarak yorumlanması gerektiği ve halihazırda online proje gönderimi sisteminde bulunan Prizma A.Ş ile bu konuda oluşan kazancı paylaşmak istediğinin bir göstergesi olduğu, bu eylemlerle amaçlananın pazarda tek bir firma kalması olduğu iddiaları oluşturmaktadır.

25.09.2009 tarih, 6920 sayı ve 28.09.2009 tarih, 6932 sayı ile Kurum kayıtlarına giren Proje tarafından gönderilen dilekçelerde de Proje tarafından İGDAŞ hakkında daha önceden yapılan şikayetler yinelenmiş, sektörde tek firma olarak Gasline firmasının kaldığı ve İGDAŞ tarafından kendilerinin piyasaya sokulmak istenmediği iddia edilmiştir.

23.10.2009 tarihinde İGDAŞ ile yapılan görüşmede, Tekhnelogos'un Ek Protokol gereği ödenmesi gereken bedelleri ödememek için, aylık pazar payını düşürmek amaçlı Proje adında bir firma kurarak bu firma kanalıyla İGDAŞ'a başvurduğu, bunun Proje'nin ilk başvurusu olup, Proje'nin Tekhnelogos ile aynı ortaklarca kurulan firmalar olduğu gerekçesiyle reddedildiği, ancak anılan firmaya yazılı bir red cevabı verilmediği, Proje'nin sermaye yapısını değiştirerek yaptığı ikinci başvurunun İGDAŞ tarafından değerlendirildiği ve Proje'e sözleşme koşullarının bildirildiği ifade edilmiştir. İGDAŞ'ın, Kurum'a gönderdiği belgeler arasında bu ifadelerini destekleyen belgeler yer almaktadır. Söz konusu belgelerden biri olan, Proje'nin Üsküdar 14. Noterliğince 25.11.2008 tarih ve 11411 Yevmiye No ile onaylanan Ana Sözleşmesinde, belirtilen ortaklar ile Tekhnelogos'un ortaklarının ve her iki şirketi temsile yetkili kişilerin aynı şahıslar olduğu görülmektedir.

710 Proje'ten, İGDAŞ ile olan sözleşme görüşmelerinde yaşanan son gelişmelere dair gönderilen ve Kurum kayıtlarına 20.11.2009 tarih ve 8352 sayı ile intikal eden yazıda da, Başbakanlık İletişim Merkezi BİMER'e yapmış oldukları başvurunun ardından, 16.10.2009'da İGDAŞ'ın kendilerine şikayet konusu Sözleşme ve Ek Protokol'ü gönderdiği; kendilerinin de İGDAŞ'ın web gönderim bedeli olarak tek taraflı ve sabit bir fiyat belirlemesinin ve ABYS sistemine entegrasyon için oransal ücret talep edilmesinin rekabete aykırı olduğuna, sistemin entegrasyona ihtiyacı olmadığına ve entegrasyon yapılsa dahi buna karşılık alınan ücretin pazar payı ile orantısız ve fahiş oranlarda alınmasının ve İGDAŞ'ın bir kamu kurumu olarak bu şekilde ücret talep etmesinin doğru olmadığına ilişkin olarak, İGDAŞ'a itirazlarda buldukları, bu itirazlarla gerek rekabete uygun bir sözleşme ve gerekse de İGDAŞ'a pay verilmeksizin daha düşük ücretlerle hizmet verilmesini sağlayan bir işbirliğine gidilmesinin sağlanmak istendiği belirtilmiştir. İGDAŞ tarafından Proje'te sunulan sözleşme taslağında web gönderim bedelinin en çok KDV hariç (...)TL olarak belirlendiği görülmektedir. Bu bakımdan Proje'in iddiasının tersine web gönderim bedeli olarak İGDAŞ tarafından sabit değil, azami fiyatın belirlendiği tespit edilmiştir.

720 Ayrıca Proje tarafından İGDAŞ'a gönderilen cevabi yazıda da itiraz edilen asıl noktanın web gönderim bedeline bir üst limit konulması ve bunun da İGDAŞ tarafından tek taraflı belirlenmesi olduğu görülmüştür.

Son olarak, Proje tarafından, 18.11.2009 tarihinde İGDAŞ İç Tesisat Müdürü Ahmet KILIÇ ile yapılan görüşmede, adı geçen yetkili tarafından "İGDAŞ'ın Ek Protokol ile ilgili olarak geri adım atmayacaklarının, İGDAŞ olarak dijital proje pazarında birden fazla firma ile çalışmak istediklerinin ve Rekabet Kurumu'nun vereceği karara göre adım atacaklarının" ifade edildiği ve müzakere taleplerinin reddedildiği belirtilmektedir.

730 **I.4.6. BAŞKENTGAZ'ın Sözleşme İmzalamak İsteyen Yazılım Firmalarına Karşı İleri Sürdüğü Gelirlerinden Belli Bir Payın Kendisine Verilmesi Anlamına Gelen Koşulun Yazılım Firmaları Arasındaki Rekabeti Bozduğu İddiası**

Teknelogos tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 19.08.2009 tarih, 5386 sayı ve 20.08.2009 tarih, 5860 sayı ile giren şikayet dilekçelerinde BAŞKENTGAZ'ın doğalgaz projeleri yazılımı ve online gönderimi piyasasında faaliyet gösteren firmalarla sözleşme imzalanması aşamasında, bu firmaların gelirlerine proje gönderim bedelleri üzerinden alınacak belli bir pay ile ortak olma koşulunu ileri sürdüğü iddia edilmiştir. Anılan dilekçede BAŞKENTGAZ'ın ileri sürdüğü koşula ve özellikle bu koşulun, BAŞKENTGAZ ile sözleşme imzalayan firmalar arasında bir farklılık yaratacak şekilde, talep edilen payın online gönderilen projelerin toplam onaylanan proje sayısına olan oranına göre artan dilimler halinde belirlenip belirlenmediğine ilişkin bir bilgiye yer verilmemiştir.

740

BAŞKENTGAZ ile 12.11.2009 tarihinde yapılan görüşmede, BAŞKENTGAZ'ın halihazırda herhangi bir yazılım firması ile doğalgaz tesisatı projelerinin online gönderimi ve onaylanmasına ilişkin bir anlaşmasının mevcut olmadığı, şirketlerinde şu an için proje teslimlerinde sadece manuel sistem yani elden teslimin kullanılmakta olduğu ifade edilmiştir. Bu çerçevede BAŞKENTGAZ ile ilgili olarak yazılım firmaları ile olan sözleşme müzakereleri çerçevesinde hukuki veya fiili olarak ayrımcı koşullar öngören sözleşme koşulları ileri sürülüp sürülmediğine ilişkin resmi bilgi ve belgeye ulaşılamamış olup, BAŞKENTGAZ hakkındaki yukarıda belirtilen iddiaların sözleşme

750 özgürlüğü çerçevesinde ele alınabilecek talepler olduğu, bahse konu sözleşme sürecine ilişkin herhangi bir ek bilgi ve belge de bulunmamış olduğu göz önüne alınarak salt iddialar üzerine ihlalin varlığına ilişkin bir değerlendirme yapılmasının mümkün olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

I.5. Değerlendirme

I.5.1. İGDAŞ'ın Şikayet Konusu Davranışlarının 6. Madde Kapsamında Değerlendirilmesi

760 İGDAŞ ve BAŞKENTGAZ'ın doğal gaz dağıtımını gerçekleştirdikleri bölgelerden İstanbul ve Ankara'da her birinin kendi bölgesinde EPDK'dan almış oldukları 30 yıl süreli münhasır lisanslar yoluyla halihazırda hakim durumda oldukları kanaatine varılmıştır.

Tekhnelogos ve Projet tarafından yapılan şikayetlerde İGDAŞ'ın hakim durumunu başkaları ile yaptıkları anlaşmalar yoluyla ve ayrımcı koşullar uygulayarak kötüye kullandığı iddiası yer almaktadır.

770 Anılan iddianın ilgili olduğu dönem İGDAŞ'ın Prizma A.Ş. ile Tekhnelogos'la aralarında imzalan sözleşme ve Ek Protokol'ün aynısını imzalamasının ardından, Prizma A.Ş.'nin de web üzerinden proje gönderim ve onay pazarında Tekhnelogos ile birlikte yer aldığı, Mart- Eylül (16 Eylül) 2009 arasındaki yedi buçuk aylık süreyi kapsamaktadır. İGDAŞ tarafından gönderilen belgelere göre hazırlanan aşağıdaki tablolarda, bu süreç içinde İstanbul'da ilgili pazarda söz konusu yazılım firmalarının ürünleri ile telif edilen ve dijital olarak onaylanan proje sayıları ve pazar payına ilişkin bilgiler yer almaktadır:

Tablo 1: İGDAŞ'ın Dijital Proje Onay Sistemi 2009 Yılı (Ocak-Ekim) Yazılım Programları İle Telif Edilen ve Dijital Olarak Onaylanan Projelerin ve Toplam Onaylanan Projelerin Sayısı

AYLAR	TOPLAM ONAYLANAN	DİJİTAL ONAYLANAN	
	PROJE SAYISI	PROJE SAYISI	
	MANUEL+DİJİTAL	Zeta-CAD	Gas-Line
Ocak	(...)	(...)	(...)
Şubat	(...)	(...)	(...)
Mart	(...)	(...)	(...)
Nisan	(...)	(...)	(...)
Mayıs	(...)	(...)	(...)
Haziran	(...)	(...)	(...)
Temmuz	(...)	(...)	(...)
Ağustos	(...)	(...)	(...)
Eylül	(...)	(...)	(...)
Ekim	(...)	(...)	(...)

Tablo 2: İGDAŞ'ın Dijital Proje Onay Sistemi 2009 Yılı (Ocak-Ekim) Yazılım Programları İle Telif Edilen ve Dijital Olarak Onaylanan Projelerin Toplam Onaylanan Projeler İçindeki Payları

AYLAR	Zeta_CAD (%)	Gas_Line (%)
Ocak	(...)	(...)
Şubat	(...)	(...)

Mart	(...)	(...)
Nisan	(...)	(...)
Mayıs	(...)	(...)
Haziran	(...)	(...)
Temmuz	(...)	(...)
Ağustos	(...)	(...)
Eylül	(...)	(...)
Ekim	(...)	(...)

780 Ayrıca İGDAŞ tarafından gönderilen belgelerde, her iki yazılım firmasının da dijital sistemde olduğu dönemde, Tekhnelogos'un toplam proje sayısına göre payını %(....)'ten %(....)'e çıkardığı, Prizma A.Ş.'nin ise toplam projedeki payının %(....)'den %(....)'ye çıktığı, Prizma A.Ş.'nin dijital proje gönderim oranındaki artışın Tekhnelogos'unkinden küçük olduğu, dolayısıyla Prizma A.Ş.'ye herhangi bir geçiş yaşanmadığı, bu durumun her iki firmanın da paylarını sisteme dahil olmayan firmalardan kazandıkları şeklinde yorumlanabileceği ifade edilmektedir. Bunun dışında, Tekhnelogos'un söz konusu dönemde web gönderim bedelinin (....) TL, Prizma A.Ş.'nin ise (....) TL olduğu, bu bedeller üzerinden hesaplama yapıldığında İGDAŞ'ın yaklaşık (....)TL bir avantaj sağladığı, Prizma A.Ş.'nin sisteme tutunması ile (....) TL olan ürün fiyatını (....) TL'ye düşürdüğü, sisteme girmek isteyen Proje'tin de kendi programını ücretsiz olarak vereceğini deklare ettiği belirtilmektedir. Ancak İGDAŞ'ın gönderdiği belgeler arasında Proje'tin kendi antetli kağıdına yazılmış 790 28.07.2009 tarihli "Sertifikalı Firmalara Duyuru" başlıklı yazıda ücretsiz olarak web modülünden yararlandırılacağı belirtilen müşterilerin halihazırda ZetaCAD kullanıcıları olduğu anlaşılmakta ve İGDAŞ'ın Proje'tin programını ücretsiz olarak vereceği yönündeki bilgisini doğrulayacak başka belge sunmadığı görülmektedir. Ayrıca söz konusu belgede Proje'tin yeni bir ortaklık yapısı ile 10.07.2009 tarihinde İGDAŞ'a ikinci bir başvuruda buldukları bilgisinin yer aldığı ve böylece İGDAŞ'ın bu konudaki iddialarının doğruluğunun Proje tarafından teyit edildiği görülmektedir.

800 Bu bilgiler çerçevesinde İGDAŞ'ın kendi bölgesinde gaz dağıtım alanında hakim durumunu kötüye kullanıp kullanmadığı açısından yapılacak değerlendirmede, şikayetçi konumundakilerden biri olan yazılım firmalarının, tesisat firmalarının elden teslim imkanlarının ortadan kaldırılmamış olduğu göz önüne alındığında, "doğal gaz iç tesisat projelerinin çizimi, dijital yoldan gönderimi ve onayına ilişkin yazılım hizmetleri" pazarında faaliyet göstermeleri için İGDAŞ ile anlaşma yapmalarının zorunlu olmadığı, bu bakımdan İGDAŞ'ın dijital yolla proje gönderim ve onayına ilişkin hizmetlerde web gönderim hizmeti için herhangi bir yazılım firması ile anlaşım yapmakta veya anlaşım imzalayacağı firmaları ve sayısını seçmekte özgür olduğu; fakat birden fazla firma ile anlaşım yaptığı takdirde objektif ve haklı bir gerekçe olmaksızın hukuken veya fiilen bu firmalar arasındaki rekabeti bozacak, bir veya birkaçına avantaj sağlayacak koşullar ileri sürmemesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

810 Bu bağlamda doğal gaz dağıtım şirketleri ile yazılım firmaları arasında imzalanan Ek Protokol hükümlerinde, firmaların pazar paylarına göre değişen komisyon oranları öngörülmesi yerine, pazar payına ve pazar gücünü belirleyen herhangi bir kritere göre ayırım yapılmaksızın, her yazılım firmasından proje başına aynı oranda birim komisyon alınmasının daha rekabetçi bir yapı tesis edilmesi bakımından uygun olacağı sonucuna ulaşılmıştır.

820 Tekhnelogos ile Prizma A.Ş.'nin pazarda birlikte olduğu dönemde İGDAŞ tarafından alınması öngörülen proje web gönderim bedeline uygulanan oranlara bakıldığında, her iki firmaya da aynı şekilde uygulanan Ek Protokol'ün ilgili hükmü uyarınca, Tekhnelogos'un pazar payının %(....)'un oldukça üstünde olması ve Prizma'nın %(....)'a dahi ulaşamaması dikkate alındığında Tekhnelogos aleyhine bir durum oluşturduğu görülmekle birlikte bu durumun, İGDAŞ'ın pazara girmesine imkan verdiği firmalar arasında ayrımcılık oluşturmamak, herkese eşit şekilde büyüme fırsatı tanımak gibi rekabetçi amaçlarla öngörüldüğü, İGDAŞ ile Tekhnelogos arasındaki sözleşmede de İGDAŞ'ın başka firmalarla da benzer sözleşmeler akdedebileceğinin hükmüne bağlanmasının da dikkate alınması gereken bir husus olduğu, ayrıca piyasada tek bir firma bulunduğu varsayımına dayanarak hazırlanan Ek Protokol'ün piyasada iki yıl sonra meydana gelebilecek gelişmeleri öngörmesinin beklenemeyeceği, piyasaya sonradan gelecek teşebbüsler olduğunda ayrımcılık oluşturma ihtimalinin üzerinde durulmasının Ek Protokol'ün imzalandığı günün koşullarında olası olmadığı sonucuna varılmıştır.

830 Ayrıca İGDAŞ ile Prizma A.Ş.'nin birlikte rekabeti bozduğu iddiaları da, söz konusu anlaşmanın piyasadaki etkilerinin son derece zayıf kaldığı, her iki yazılım firmasının da piyasada olduğu dönemde Prizma A.Ş.'nin %(....)'ye ancak ulaşabildiği, Tekhnelogos'un pazar payında kayda değer bir düşüş olmadığı, aksine pazarda o dönemde nispi bir büyüme yaşanması sonucunda her iki firmanın da pazar paylarını artırdığı, sonuç olarak Prizma A.Ş.'nin Tekhnelogos üzerinde ciddi bir rekabetçi baskı oluşturmadığı anlaşılmıştır.

840 Proje'nin kendisine Ek Protokol'ün imzalatılmak istendiğine ilişkin iddia konusunda ise, İGDAŞ'ın bu davranışının altında, herkese eşit koşullar ve fırsatlar tanınması kaygısının yattığı, yazılım firmaları arasındaki rekabeti bozmayı amaçlamadığı, kaldı ki Ek Protokol'ün ilgili hükümlerine göre Proje'nin Ek Protokol'ü imzalaması halinde, piyasaya Prizma'dan daha sonra gelecek bir firma olmasının kendisine dezavantaj değil, avantaj sağlayacağı görülmüştür.

Proje'nin piyasaya girmesinin İGDAŞ tarafından zorlaştırıldığı iddiasıyla ilgili olarak, İGDAŞ'ın söz konusu iddiaya temel teşkil eden davranışının, İGDAŞ tarafından Tekhnelogos ile Proje'nin başlangıçta aynı firmalar olduğu ve aralarında muvazaalı ilişkiler bulunduğu yönündeki gerekçelerini destekleyici belgeler sunulduğu ve Tekhnelogos ile aralarındaki yargıya da intikal etmiş hukuki ihtilafların mevcudiyeti dikkate alındığında, İGDAŞ'ın Proje'nin piyasaya girmesini zorlaştırdığı şeklinde yorumlanamayacağı ve bunun ötesinde de İGDAŞ'ın anlaşma imzalayacağı firmaları objektif bir şekilde seçme özgürlüğü kapsamında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

850 Yukarıda yer verilen bilgiler ışığında İGDAŞ'ın Ek Protokol'e ve yazılım firmaları ile anlaşma yapmayı reddettiğine ilişkin şikayet konusu davranışlarınının 4054 sayılı Kanun kapsamında ihlal teşkil etmediği kanaatine varılmıştır.

1.5.2. İGDAŞ İle Prizma A.Ş. Arasında İmzalanan Anlaşma'nın 4. Madde Kapsamında Değerlendirilmesi

Dosya kapsamında yer alan iddialardan biri de, İGDAŞ'ın Prizma A.Ş. ile imzaladığı sözleşmenin ve Ek Protokol'ün fiilen yarattığı bir durum olarak Prizma A.Ş.'den %(....) pazar payına henüz ulaşmadıkları dönemde web gönderim bedeli alınmaması

860 durumunun 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (e) bendinde yer alan "münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması" anlamına geldiği ve ihlal oluşturduğudur. Yukarıda da ifade edildiği gibi Ek Protokol, Tehnelogos'un da imzalamış olduğu ve aynı zamanda kendisi tarafından imzalanan bir metin olup, İGDAŞ tarafından aslında rekabeti tesis etmek, piyasaya yeni giren her firmaya aynı kolaylığı sağlamak amacıyla Prizma A.Ş.'ye de sunulmuş ve imzalatılmıştır.

870 Teknelogos tarafından, ayrıca, İGDAŞ ile Prizma A.Ş. arasındaki anlaşma ve uyumlu eylem uyarınca İGDAŞ'ın Teknelogos'un müşterilerini Prizma A.Ş.'ye yönlendirdiği ve bunun da 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (d) bendinde yer alan ihlali oluşturduğu iddia edilmiştir. Söz konusu hükümlerle, rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya gireceklerin engellenmesi amacını taşıyan yahut bu etkiyi doğuran veya doğurabilecek nitelikte olan anlaşmalar yasaklanmaktadır. İGDAŞ açısından halihazırda dijital sistemi kullanan sertifikalı firmalara ek bir alternatif olarak Prizma A.Ş.'nin sisteme dahil edilmesinin ve buna ilişkin duyuruların web sitesinde ilan edilmesi veya e-mail gibi yollarla sertifikalı firmalara ulaştırılmasında, rakiplerin faaliyetini zorlaştırılması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin piyasa dışına çıkartılması gibi herhangi bir amacının veya etkisinin olması söz konusu değildir. Sonuç olarak İGDAŞ tarafından gerçekleştirilen davranışların yazılım firmaları arasındaki rekabeti engellemek, bozmak ya da kısıtlamak amacı taşıdığına ilişkin herhangi bir bulguya rastlanmadığı gibi, söz konusu anlaşmanın da piyasada bu tür bir etki yaratmadığı ve 4. madde kapsamında ihlal oluşturmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

880 I.5.3. Prizma A.Ş.'nin Şikayet Konusu Kampanyasının 4054 Sayılı Kanun Açısından Değerlendirilmesi

Prizma A.Ş.'nin sertifikalı firmalara gönderdiği yazıya göre söz konusu kampanyanın şartları aşağıdaki gibidir:

- Satış fiyatı (....) TL(KDV dahil) değerinde olan GaslineCAD programı dijital onay sistemi içinde olan firmalara bedelsiz verilecektir.

890 - Ancak firmalar programa, diledikleri zaman kullanabilecekleri proje gönderim bedeli olarak (....) TL'yi hesaba yatırdıkları takdirde sahip olabileceklerdir. Bir proje gönderimi bedeli KDV dahil (....) olup, (....) TL ile 34 proje gönderimi yapılabilmektedir.

- Daha önce dijital sistem içinde yer almayan firmalara GaslineCAD programı KDV dahil (....) TL'ye satılacaktır.

- Bu kampanya 1 Eylül 2009 tarihinde sona erecektir.

Şartları yukarıdaki gibi olan kampanyada ikili bir ayırım yapılmış ve müşteriler dijital onay sistemi içinde olanlar veya olmayanlar şeklinde ayrılmıştır. Dijital sisteme dahil olan firmalarla olmayanlar arasında yapılan bu ayırımın nedeni sertifikalı firmalardan daha önceden dijital sisteme geçmek için bir maliyete katlanan ve ellerinde halihazırda bir dijital proje yazılımı olan bu firmalar için yeni dijital sistemi cazip hale

900 getirmek olduğu, bu davranışın piyasaya yeni giren bir firma için ekonomik olarak rasyonel bir davranış olduğu, dijital sistemde yer almayan firmalara dahi kampanya süresince uygulanan yarıdan fazla indirimden pazara giriş için söz konusu firma tarafından verilen bir ödün olarak görülebileceği sonucuna ulaşılmıştır. Öte yandan anılan kampanyanın mevcut durum itibarıyla pazarda ne gibi bir etki yarattığı İGDAŞ tarafından gönderilen belgelerde yer alan bilgilerden büyük ölçüde tespit edilebilmektedir. Bu bilgilere göre, İGDAŞ tarafından, kampanyanın geçerli olduğu Ağustos ayı itibarıyla Tekhnelogos'un pazar payında ciddi bir azalma olmadığı, Tekhnelogos'un İstanbul pazarından tamamen çıktığı 16 Eylül 2009 tarihine kadar da kampanyanın kayda değer bir etkisinin görülmediği belirtilmektedir. Prizma A.Ş. yetkilisi Güllü GÜRSOY tarafından söz konusu kampanyadan yararlanan firma sayısı (....)-(....) olarak bildirilmiş, bunlardan 400 kadarının daha önceden sistemde yer alan firmalar olarak, Tekhnelogos'tan Prizma'ya geçmiş müşteri grubu olduğu belirtilmiştir. Bu kapsamda GaslineCAD programı ile telif edilen ve dijital sisteme gönderilen projelerin kampanyanın son bulduğu Eylül ayı itibarıyla Gasline-CAD yazılımına sahip olan firma sayısında meydana gelen artış oranında artmamış olduğu görülmekle, bu durumun Prizma'nın kampanya döneminde kazandığı Tekhnelogos müşterilerinin aylık olarak telif ettikleri proje sayılarının görece az olmasından kaynaklanabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

920 İlgili piyasanın yapısı ve teşebbüsün pazar payı dikkate alındığında, Prizma A.Ş.'nin hakim durumda olmadığı anlaşılmaktadır. Bu açıdan bakıldığında Prizma A.Ş.'nin kampanya öncesi pazar payının %(....) olduğu, hakim durumda olmasının söz konusu olmadığı, kampanyanın yürürlükte olduğu dönemde çok cüzi olarak gerçekleşen pazar payı artışının sektördeki büyümeden kaynaklandığı, Eylül ayı ortasından itibaren başlayan artışla Ekim 2009'da %(....)'in üstünde gerçekleşen pazar payının ise Tekhnelogos'un sistem dışı kalması neticesinde gerçekleştiği görülmüş, söz konusu kampanyanın Tekhnelogos'un iddia ettiği tarzda bir ihlal teşkil etmediği sonucuna varılmıştır.

1.5.4. Genel Değerlendirme

930 Kendi bölgeleri için münhasır gaz dağıtım lisanslarına sahip bulunan gaz dağıtım şirketlerinin rekabet hukuku ve yürürlükte olan EPDK mevzuatı bakımından, gerek doğalgaz iç tesisatı projelerinin onayı için dijital gönderim yönteminin tercihi gerekse bu yöntemin tercih edilip uygulanması noktasında herhangi bir yazılım firmasıyla anlaşma yapmak gibi bir zorunlulukları bulunmamaktadır. Nitekim mevcut durumda gaz dağıtım şirketlerinin bazıları sadece manuel başvuru sistemini çalıştırmaktadır. Buna ilaveten gaz dağıtım şirketlerinin sertifikalı firmalara karşı manuel sistemden dijital sisteme geçmeleri veya belli bir dijital yazılım firmasının ürününü satın almaları yönünde bir yükümlülük getirmelerine, bu yönde dayatmada bulunmalarına ve buna ilişkin bir yaptırım uygulamalarına imkan bulunmamaktadır. EPDK mevzuatı açısından bakıldığında bu tür bir yükümlülüğün ancak sektörün öncül düzenleyici kurumu olan EPDK tarafından yapılabileceği görülmektedir.

940 Yukarıda da ifade edildiği üzere, İGDAŞ'ın veya BAŞKENTGAZ'ın, dijital sistemi tercih etme veya etmeme ihtiyarına, bu minvalde dijital proje gönderim hizmeti için hiçbir firma ile de anlaşma yapmama özgürlüğüne sahip olan teşebbüsler olduğu göz önüne alındığında, hangi firmayla anlaşma yapıp yapmayacaklarının ticari özgürlük alanı içinde kendi tercihlerine bırakılmış bir husus olduğu kanaatine varılmıştır. Bu

bağlamda İGDAŞ'ın veya BAŞKENTGAZ'ın bazı firmalarla anlaşma imzalamamasına yönelik şikayetlerin yersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

950 Bununla birlikte buldukları bölgede münhasıran gaz dağıtım lisansına sahip olarak tekel pozisyonunda bulunan gaz dağıtım şirketlerinin, birden fazla firma ile dijital proje gönderim anlaşması yapmaları halinde, objektif ve haklı bir gerekçe olmaksızın hukuken veya fiilen bu firmalar arasındaki rekabeti bozacak koşullar ileri sürmemesi gerekmektedir.

960 Şikayet sahibi taraf olan Tekhnologos'un bizzat kendisinin teklifi üzerine yapılan ve şikayet konusunun özünü teşkil eden ek protokolün, iddia edildiğinin aksine İGDAŞ tarafından rekabeti kısıtlayıcı bir amaçla imzalanmadığı anlaşılmıştır. Nitekim dosya konusu iddiaların rekabet hukuku bakımından anlamlı bir zeminde ele alınabilmesi ve dosya özelinde ihlalin varlığına yönelik bir değerlendirme yapılabilmesi için ilgili pazarda faaliyet gösteren birden fazla firmanın mevcudiyetine ihtiyaç vardır. Şikayet konusu ek protokolün imzalandığı tarihte ise, Tekhnologos firması dışında İstanbul'da 970 doğalgaz iç tesisat projelerinin dijital gönderim hizmetini sunabilen başka bir firma bulunmamaktadır. Bu çerçevede, İGDAŞ ve Tekhnologos arasında yapılan ek protokolde yer alan ve firmanın pazar payı arttıkça artan şekilde komisyon oranlarının alındığı sistemin, o günkü şartlar altında (dijital gönderim hizmeti sunan tek bir firma) rekabet ihlali doğurabilecek nitelikte olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte, anılan protokolün İGDAŞ tarafından yeni giren teşebbüs olan Prizma'ya da -iki teşebbüs arasında ayrımcı uygulamaya gitmemek, bir nevi haksız rekabeti önlemek maksadıyla- uygulandığı tespit edilmiştir. Ne var ki, sonradan giren teşebbüsün piyasa payının düşük kalmasından dolayı dijital proje gönderim pazarında pazar payı yüksek olan yerleşik firma aleyhine bir durumun söz konusu olması muhtemel 970 görünmektedir. Bu nedenle birden fazla teşebbüsün sisteme giriş yaptığı durumlarda firmaların pazar paylarına göre değişen komisyon oranları öngörülmesi yerine, pazar payına ve pazar gücünü belirleyen herhangi bir kritere göre ayırım yapılmaksızın, her yazılım firmasından proje başına aynı oranda birim komisyon alınmasının veya teşebbüsler arasında yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde ayrımcı olmayacak şekilde uygulanacak başkaca koşulların öngörülmesinin uygun olacağı sonucuna ulaşılmıştır.

980 BAŞKENTGAZ ile ilgili olarak yer verilen şikayetlerde ise, daha önce de ifade edildiği üzere, anılan dağıtım şirketinin kiminle dijital yazılım anlaşması yapıp yapmayacağı veya kaç tane firma ile anlaşacağı kendi inisiyatifinde olan hususlardandır. Öte yandan, yukarıda yer verildiği gibi söz konusu gaz dağıtım şirketinin birden fazla firma ile anlaşma yaptığı durumlarda firmalar arasında ayrımcı uygulamalar anlamına gelebilecek davranışlardan kaçınması gerekmektedir. Bu kapsamda BAŞKENTGAZ'ın farklı firmalardan farklı oranlarda komisyon istediğine yönelik iddiaların ise, BAŞKENTGAZ'ın temsilcisi tarafından da ifade edildiği gibi, halihazırda yapılan veya imzalanan bir anlaşma bulunmadığı göz önüne alındığında, gaz dağıtım şirketinin hizmet alacağı şirketlerle önceden yapacağı sözleşme müzakereleri kapsamında gelişen ve herhangi bir alışverişteki tarafların kendileri için en elverişli fiyatı karşısındakine kabul ettirmek amacıyla yaptıkları görüşmelerden ibaret bir davranış olarak görülebileceği ve Kanun'u ihlal eden bir yönü bulunmadığı kanaatine 990 varılmıştır.

Dijital proje gönderim pazarında faaliyet gösteren ve Tekhnologos'a göre piyasa payının oldukça düşük olduğu tespit edilen Prizma A.Ş.'nin İGDAŞ ile anlaşarak rakip firmayı piyasa dışında tuttuğu veya çeşitli kampanyalarla yazılımını çok düşük fiyata vererek piyasayı bozduğuna yönelik iddialar ise, yukarıda değerlendirilmiş ve özellikle Prizma'nın piyasada hakim durumda olmadığı da dikkate alınarak iddia edilen konuların rekabet ihlali içermediği kanaatine varılmıştır.

1000

Sonuç olarak, anılan iddialar çerçevesinde İGDAŞ, BAŞKENTGAZ ve Prizma A.Ş.'ye bu aşamada bir soruşturma açılmasına gerek olmadığı, ancak anılan gaz dağıtım şirketlerinin birden fazla firma ile yapacakları dijital gönderim hizmetlerine ilişkin sözleşmelerde yer verecekleri gönderim bedeli ve/veya komisyon oranları gibi hususlara ilişkin koşulların yazılım firmaları için hukuki veya fiili olarak rekabet şartları açısından farklılık yaratmayacak şekilde öngörülmesi ve ayrımcı olmayacak bir biçimde uygulanması gerektiğine dair anılan gaz dağıtım şirketlerine görüş gönderilmesinin uygun olacağı sonucuna varılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

1010

- 1- Dosya konusu iddialara ilişkin olarak İstanbul Gaz Dağıtım San. ve Tic. A.Ş., PRİZMA Mekanik Montaj Mühendislik İnşaat San. Tic. A.Ş. ve Başkent Doğalgaz A.Ş. hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına,
- 2- Bununla birlikte İstanbul Gaz Dağıtım San. ve Tic. A.Ş. ve Başkent Doğalgaz A.Ş.'ye birden fazla firma ile sözleşme imzalamaları halinde, sözleşme koşullarının firmalar arasındaki rekabeti hukuki ve fiili olarak kısıtlayacak etkiler doğurmayacak ve firmalar arasında ayrımcılık yaratmayacak şekilde düzenlenmesi gerektiğine yönelik olarak görüş bildirilmesi hususunda Başkanlığın görevlendirilmesine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.